

Kiegészítés

Az egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt a Svájci Államszövetség között létrejött, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás hozzáfűzendő a 2004. évi különkiadás 11. fejezetének 41. kötetéhez.

MEGÁLLAPODÁS

egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt a Svájci Államszövetség között a személyek szabad mozgásáról

A SVÁJCI ÁLLAMSZÖVETSÉG egyrésztől

és

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG,

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,

A HOLLAND KIRÁLYSÁG,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,

A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,

A FINN KÖZTÁRSASÁG,

A SVÉD KIRÁLYSÁG,

NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA,

másrésztől, a továbbiakban: a „Szerződő Felek”,

Meggyőződve arról, hogy a személyek szabad mozgása a Szerződő Felek felségterületén kulcsfontosságú tényező kapcsolataik harmonikus fejlődésében,

Azzal az elhatározással, hogy az Európai Közösségben alkalmazandó előírások alapján megteremtik egymás között a személyek szabad mozgását,

ELHATÁROZTÁK, HOGY MEGKÖTIK EZT A MEGÁLLAPODÁST:

I. ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Cél

E megállapodás célja az Európai Közösség tagállamai és Svájc állampolgárai érdekében:

- a) a belépés, a tartózkodás, a nem önálló munkavállalás, az önálló vállalkozóként való letelepedés és a Szerződő Felek felségterületén való tartózkodás jogának biztosítása;
- b) a Szerződő Felek felségterületén a szolgáltatásnyújtás elősegítése, különösen a rövid időtartamú szolgáltatások nyújtásának liberalizálása;
- c) a fogadó országban gazdasági tevékenységet nem végző személyeknek a Szerződő Felek felségterületére való belépés és tartózkodás jogának biztosítása;
- d) a saját állampolgáraiknak nyújtottakkal azonos élet-, foglalkoztatási és munkavállalási feltételek biztosítása.

2. cikk

A diszkrimináció tilalma

Valamely Szerződő Félnak egy másik Szerződő Fél területén jogszerűen tartózkodó állampolgárai, e megállapodás I., II. és III. melléklete rendelkezéseinek alkalmazása során és azoknak megfelelően, nem különböztethetők meg az állampolgárságuk szerint.

3. cikk

A belépéshez való jog

Valamely Szerződő Fél állampolgárának egy másik Szerződő Fél felségterületére történő belépéshez való jogát az I. melléklet rendelkezéseinek megfelelően kell biztosítani.

4. cikk

A tartózkodáshoz és a gazdasági tevékenység végzéséhez való jog

A tartózkodáshoz és a gazdasági tevékenység végzéséhez való jogot az I. melléklet rendelkezéseinek megfelelően biztosítani kell, amennyiben a 10. cikk másként nem rendelkezik.

5. cikk

Szolgáltatást nyújtó személyek

(1) A Szerződő Felek között fennálló, különösen a szolgáltatásnyújtásról rendelkező megállapodások sérelme nélkül (bele-

értve a közbeszerzésről szóló megállapodást is, amennyiben az kiterjed a szolgáltatások nyújtására) a szolgáltatást nyújtó személyeknek, az I. melléklet rendelkezéseinek megfelelően a társaságokat is beleértve, jogukban áll naptári évenként 90 munkanapot ténylegesen meg nem haladó időszakokra a másik Szerződő Fél felségterületén szolgáltatást nyújtani.

(2) A szolgáltatást nyújtó személyek jogosultak a másik Szerződő Fél felségterületére való belépésre és az ott tartózkodásra:

a) amennyiben az (1) bekezdés szerint, vagy az (1) bekezdésben említett megállapodás rendelkezései alapján jogosultak szolgáltatást nyújtani;

b) vagy, ha az a) pontban meghatározott feltételek nem teljesülnek, amennyiben az érintett Szerződő Fél illetékes hatóságaitól szolgáltatás nyújtására engedélyt kaptak.

(3) Valamely Szerződő Fél felségterületére kizárólag szolgáltatás igénybevétele céljából belépő, Svájc vagy az Európai Közösség valamely tagállamának állampolgárságával rendelkező természetes személyt megilleti a belépés és az ott tartózkodás joga.

(4) Az e cikkben említett jogokat az I., II. és III. mellékletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelően kell biztosítani. A 10. cikk szerinti mennyiségi korlátozások az e cikkben említett személyekkel szemben nem alkalmazhatóak.

6. cikk

A gazdasági tevékenységet nem folytató személyek tartózkodási joga

A valamely Szerződő Fél felségterületén való tartózkodás jogát a gazdasági tevékenységet nem folytató személyeknek az I. melléklet nem aktív személyekre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően kell biztosítani.

7. cikk

Egyéb jogok

A Szerződő Felek az I. mellékletnek megfelelően különösen a személyek szabad mozgásával kapcsolatos alábbi jogokról rendelkeznek:

a) az élet-, foglalkoztatási és munkafeltételek, a gazdasági tevékenységben való részvétel lehetőségére és annak folytatására vonatkozóan a saját állampolgárokkal való egyenlő bánásmód joga;

- b) a foglalkozás szabad megválasztása és a földrajzi mobilitás joga, amely lehetővé teszi a Szerződő Felek állampolgárainak szabad mozgását a fogadó állam felségterületén, valamint a választásuk szerinti foglalkozás folytatását;
- c) valamely Szerződő Fél felségterületén maradás joga a gazdasági tevékenység folytatásának befejezése után;
- d) családtagok számára a tartózkodás joga, állampolgárságtól függetlenül;
- e) családtagok számára a gazdasági tevékenység folytatásának joga, állampolgárságtól függetlenül;
- f) az ingatlantulajdon szerzésének joga, amennyiben az kapcsolódik az e megállapodás által biztosított jogok gyakorlásához;
- g) az átmeneti időszak alatt, az egyik Szerződő Fél területén végzett gazdasági tevékenység vagy tartózkodási időszak befejeződése után a gazdasági tevékenység folytatásának céljából való visszatérés joga, valamint az ideiglenes tartózkodási engedély állandóvá történő átminősítésének joga.

8. cikk

A szociális biztonsági rendszerek összehangolása

A Szerződő Felek, a II. mellékletnek megfelelően, rendelkezéseket fogadnak el a szociális biztonsági rendszerek összehangolásáról, különösen az alábbiak érdekében:

- a) az egyenlő bánásmód biztosítása;
- b) az alkalmazandó jogi előírások meghatározása;
- c) a különböző nemzeti jogi előírások által figyelembe vett összes jogosultsági idő összesítése a juttatásokra való jogosultság megszerzése és fenntartása, valamint a juttatások kiszámítása végett;
- d) juttatások folyósítása a Szerződő Felek felségterületén lakóhellyel rendelkező személyek részére;
- e) a hatóságok és intézmények közötti kölcsönös közigazgatási segítségnyújtás és az együttműködés elősegítése.

9. cikk

Oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok

Az Európai Közösség tagállamainak állampolgárai és Svájc állampolgárai számára a munkavállalás és önálló vállalkozás

lehetősége, valamint e tevékenységek folytatásának, illetve a szolgáltatások nyújtásának megkönnyítése érdekében a Szerződő Felek meghozzák a szükséges intézkedéseket a III. melléklet szerint az oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismeréséről, a munkavállalás és önálló vállalkozás lehetőségére és e tevékenységek folytatására, valamint a szolgáltatások nyújtására vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseik összehangolásáról.

II. ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

10. cikk

Átmeneti rendelkezések és a megállapodás továbbfejlesztése

(1) A megállapodás hatálybalépése után öt évig Svájc mennyiségi korlátozásokat tarthat fenn a gazdasági tevékenységben való részvételi lehetőségek tekintetében a négy hónapnál hosszabb, de egy évnél rövidebb időtartamú tartózkodásra, valamint az egy évnek megfelelő vagy azt meghaladó időtartamú tartózkodásra. A négy hónapnál rövidebb tartózkodás nem korlátozható.

A hatodik évtől kezdve az Európai Közösség tagállamainak állampolgáira vonatkozó összes mennyiségi korlátozás hatályát veszti.

(2) Legfeljebb kétéves időtartamra a Szerződő Felek fenntartják a szervezett munkaerőpiacon jelen lévő munkavállalók elsőbbsége és a másik Szerződő Fél állampolgáira vonatkozó díjazási és munkafeltételek szabályozását, az 5. cikkben említett szolgáltatásokat nyújtó személyeket is beleértve. Az első év vége előtt a vegyes bizottság megvizsgálja e korlátozások fenntartásának szükségességét. A vegyes bizottság e legfeljebb kétéves időtartamot lerövidítheti. A szervezett munkaerőpiacon jelen lévő munkavállalók elsőbbségének ellenőrzését nem kell alkalmazni a Szerződő Felek közötti, a szolgáltatások nyújtásáról szóló külön megállapodás által liberalizált szolgáltatókra (beleértve a közbeszerzések bizonyos szempontjairól szóló megállapodást is, amennyiben az kiterjed a szolgáltatások nyújtására).

(3) E megállapodás hatálybalépésétől az ötödik év végéig Svájc a teljes kvótáján belül az Európai Közösség munkavállalói és önálló vállalkozói számára minden évben legalább 15 000, egy évre, vagy azt meghaladó időtartamra érvényes, és 115 500 négy hónapnál hosszabb, de egy évnél rövidebb időtartamra érvényes új tartózkodási engedélyt tart fenn.

(4) A (3) bekezdés rendelkezéseitől függetlenül, a Szerződő Felek a következő feltételekben állapodnak meg: amennyiben egy adott évben az Európai Közösség munkavállalói és önálló vállalkozói számára az (1) bekezdésben említett tartózkodási kategóriák bármelyikében kiadott új engedélyek száma öt év után, és a megállapodás hatálybalépését követően 12 évig több mint tíz százalékkal meghaladja az adott évet megelőző három év átlagát, akkor az azt követő évben Svájc egyoldalúan az előző három év átlagának öt százalékkal megnövelt mértékben korlátozhatja az említett kategóriában az Európai Közösség munkavállalóinak és önálló vállalkozóinak kiadott új tartózkodási engedélyek számát. A rákövetkező évben ez a szám hasonló módon korlátozható.

Az előző bekezdés rendelkezéseitől függetlenül, az Európai Közösség munkavállalóinak és önálló vállalkozóinak kiadott új tartózkodási engedélyek száma nem korlátozható évi 15 000, egy évnél meghaladó vagy azt meghaladó időtartamra érvényes, valamint évi 115 500, négy hónapnál hosszabb, de egy évnél rövidebb időtartamra érvényes új tartózkodási engedéllyel kevesebbre.

(5) Az (1)–(4) bekezdésnek és különösen a (2) bekezdésnek a szervezett munkaerőpiacon jelen lévő munkavállalók elsőbbségét, valamint a díjazási és munkafeltételek szabályozását érintő átmeneti rendelkezéseit nem kell alkalmazni az e megállapodás hatálybalépésekor a Szerződő Felek felségterületén gazdasági tevékenység folytatására jogosult munkavállalókra és önálló vállalkozókra vonatkozóan. Az ilyen személyek élvezik különösen a foglalkozás szabad megválasztásához és a földrajzi mobilitáshoz fűződő jogot. Az egy évnél rövidebb időre érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezők jogosultak engedélyük megújítására; velük szemben nem lehet a kvóta kimerülésére hivatkozni. Az egy évnél meghaladó, vagy azt meghaladó időtartamra érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezők jogosultak engedélyük automatikus meghosszabbítására, e megállapodás hatálybalépésétől kezdve az ilyen munkavállalók vagy önálló vállalkozók élvezik az e megállapodás alapvető rendelkezéseiben és különösen a 7. cikkében a letelepedett személyeknek biztosított szabad mozgáshoz való joghoz kapcsolódó jogokat.

(6) Svájc rendszeresen és azonnal tájékoztatja a vegyes bizottságot minden hasznos statisztikáról és információról, beleértve a (2) bekezdés végrehajtásával kapcsolatos intézkedéseket is. A vegyes bizottságban bármelyik Szerződő Fél kérheti a helyzet felülvizsgálatát.

(7) A határ menti ingázókra nem lehet mennyiségi korlátozásokat alkalmazni.

(8) A szociális biztonságról és a munkanélküli-biztosítási hozzájárulás visszatérítéséről szóló átmeneti rendelkezéseket a II. melléklethez csatolt jegyzőkönyv tartalmazza.

11. cikk

A fellebbezések elbírálása

(1) Az e megállapodás hatálya alá tartozó személyek jogosultak az illetékes hatóságoknál fellebbezni e megállapodás rendelkezéseinek az alkalmazását illetően.

(2) A fellebbezéseket ésszerű időn belül el kell bírálni.

(3) Az e megállapodás hatálya alá tartozó személyek az illetékes nemzeti bírósághoz fordulhatnak a fellebbezéseket elbíráló

határozatok ellen, illetve ha ésszerű időtartamon belül nem születik határozat.

12. cikk

Kedvezőbb rendelkezések

E megállapodás nem zárja ki a Szerződő Felek állampolgáira és családtagjaikra vonatkozó kedvezőbb nemzeti rendelkezések alkalmazását.

13. cikk

Tartózkodás

A Szerződő Felek vállalják, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó területeken egymás állampolgáiraival szemben nem fogadnak el további korlátozó intézkedéseket.

14. cikk

Vegyes bizottság

(1) A Szerződő Felek képviselőiből álló vegyes bizottság jön létre, amely e megállapodás igazgatásáért és megfelelő alkalmazásáért felelős. Ennek érdekében a bizottság ajánlásokat dolgoz ki. Az e megállapodásban meghatározott esetekben határozatokat hoz. A vegyes bizottság kölcsönös egyetértéssel hozza meg határozatait.

(2) Súlyos gazdasági vagy társadalmi nehézségek esetén a vegyes bizottság bármelyik Szerződő Fél kérésére összeül, hogy megvizsgálja a helyzet orvoslására alkalmas intézkedéseket. A vegyes bizottság a bevezetendő intézkedésekről a kérelem benyújtásának időpontjától számított 60 napon belül határoz. E határidőt a vegyes bizottság meghosszabbíthatja. Az ilyen intézkedések terjedelme és időtartama nem haladhatja meg a helyzet orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket. Előnyben kell részesíteni azokat az intézkedéseket, amelyek a megállapodás működését a legkevésbé zavarják.

(3) E megállapodás megfelelő végrehajtása érdekében a Szerződő Felek rendszeresen információt cserélnek, és bármelyikük kérésére konzultálnak egymással a vegyes bizottságban.

(4) A vegyes bizottság szükség szerint, de évente legalább egyszer ülésezik. Bármelyik fél kérheti az ülés összehívását. A vegyes bizottság a (2) bekezdés szerinti kérelem benyújtásától számított 15 napon belül összeül.

(5) A vegyes bizottság megalkotja saját eljárási szabályzatát, amelyek tartalmazzák többek között az ülések összehívására, az elnök kinevezésére, valamint az elnök hivatali idejére vonatkozó rendelkezéseket.

(6) A vegyes bizottság bármilyen munkacsoportot vagy szakértői csoportot létrehozhat, amely segíti a feladatai ellátásában.

15. cikk

Mellékletek és jegyzőkönyvek

E megállapodás mellékletei és jegyzőkönyvei a megállapodás szerves részét képezik. A nyilatkozatokat a záróokmány tartalmazza.

16. cikk

Hivatkozás a közösségi jogra

(1) Az e megállapodás által kitűzött célok elérése érdekében a Szerződő Felek meghoznak minden szükséges intézkedést, hogy az Európai Közösség e megállapodásban említett jogszabályaiban foglaltakkal egyenértékű jogokat és kötelezettségeket alkalmazzanak a közöttük fennálló kapcsolatban.

(2) Amennyiben e megállapodás alkalmazása a közösségi jog elveinek alkalmazását jelenti, figyelembe kell venni az Európai Közösségek Bíróságának a megállapodás aláírásának időpontját megelőzően keletkezett, vonatkozó esetjogát. Az aláírás utáni esetjogról Svájc tájékoztatást kap. A megállapodás megfelelő működésének biztosítása érdekében a vegyes bizottság bármely Szerződő Fél kérésére meghatározza ezen esetjog következményeit.

17. cikk

Jogfejlődés

(1) Amint az egyik Szerződő Fél az e megállapodás által szabályozott területeken hazai jogszabályai módosítását kezdeményezi, vagy amint változás áll be azoknak a hatóságoknak az esetjogában, amelyek határozataival szemben a hazai törvények szerint nincs jogorvoslat, erről az érintett Szerződő Fél a vegyes bizottság keretei között értesíti a másik Szerződő Felet.

(2) A vegyes bizottság a megállapodás megfelelő működése érdekében véleménycserét folytat az ilyen módosítások következményeiről.

18. cikk

Felülvizsgálat

Amennyiben valamelyik Szerződő Fél e megállapodást módosítani kívánja, erre vonatkozó javaslatát benyújtja a vegyes bizottságnak. E megállapodás módosításai a megfelelő nemzeti eljárások végrehajtása után lépnek hatályba, a II. és III. melléklet módosításai kivételével, amelyeket a vegyes bizottság határozattal fogad el, és amelyek e határozat elfogadását követően azonnal hatályba léphetnek.

19. cikk

A viták rendezése

(1) A Szerződő Felek a vegyes bizottság elé utalhatják az e megállapodás értelmezését vagy alkalmazását érintő vitás ügyeket.

(2) A vegyes bizottság rendezheti a vitát. A vegyes bizottság részére minden hasznos, a helyzet részletes kivizsgáláshoz szükséges információt át kell adni az elfogadható megoldás megtalálása érdekében. E célból a vegyes bizottság minden lehetőséget megfontolás tárgyává tesz e megállapodás megfelelő működésének a fenntartása érdekében.

20. cikk

A szociális biztonságról szóló kétoldalú megállapodásokhoz való viszony

Ha a II. melléklet másként nem rendelkezik, Svájc és az Európai Közösség tagállamai közötti szociális biztonságról szóló kétoldalú megállapodásokat e megállapodás hatálybalépésekor felfüggesztik, amennyiben e megállapodás szabályozza ugyanazt a területet.

21. cikk

A kettős adóztatásról szóló kétoldalú megállapodásokhoz való viszony

(1) A Svájc és az Európai Közösség tagállami közötti kettős adóztatásról szóló kétoldalú megállapodásokat e megállapodás rendelkezései nem érintik. E megállapodás rendelkezései különösen nem érintik a kettős adóztatásról szóló megállapodások „határ menti ingázók” fogalmának meghatározását.

(2) E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy akadályozza a Szerződő Feleket abban, hogy megkülönböztessenek eltérő helyzetű adófizetőket, különös tekintettel lakóhelyükre, adójogszabályaik ide vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásakor.

(3) E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza a Szerződő Feleket abban, hogy adók előírására, adófizetésre valamint, a hatékony adóbeszedés biztosítására vonatkozóan intézkedéseket fogadjanak el, illetve alkalmazzanak, valamint, hogy nemzeti adójogszabályaik, illetve Svájc és az Európai Közösség egy vagy több tagállama közötti, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló megállapodások, vagy bármilyen más, adózással kapcsolatos megállapodás révén megakadályozzák az adófizetési kötelezettség teljesítését.

22. cikk

A szociális biztonságon és a kettős adóztatáson kívüli egyéb tárgyú kétoldalú megállapodásokhoz való viszony

(1) E megállapodás 20. és 21. cikkének rendelkezéseitől függetlenül, e megállapodás nem érinti egyrészt Svájc, másrészt az Európai Közösség egy vagy több tagállama között létrejött, például a magánszemélyekre, a gazdasági szereplőkre, a határokon átnyúló együttműködésre, a kishatárforgalomra vonatkozó megállapodásokat, amennyiben azok összeegyeztethetők e megállapodással.

(2) Amennyiben az említett megállapodások e megállapodással nem összeegyeztethetők, e megállapodás rendelkezései az irányadók.

23. cikk

Szerzett jogok

E megállapodás felmondása vagy meg nem újítása a magánszemélyek szerzett jogait nem érinti. A Szerződő Felek kölcsönös egyetértéssel határoznak a még csak részlegesen megszerzett jogokkal kapcsolatban szükséges teendőkről.

24. cikk

Területi hatály

E megállapodást egyrészt azokon a területeken kell alkalmazni, ahol az Európai Közösséget létrehozó szerződést alkalmazzák, az abban megállapított feltételek szerint, és másrészt Svájc felségterületén.

25. cikk

Hatálybalépés és időbeli hatály

(1) A Szerződő Felek e megállapodást saját eljárási rendjük szerint erősítik meg vagy hagyják jóvá. E megállapodás az alábbi

hét megállapodás mindegyikét megerősítő vagy jóváhagyó dokumentumok letétbe helyezéséről szóló végső értesítést követő második hónap utáni első napon lép hatályba:

A személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás

A légi közlekedésről szóló megállapodás

A közúti és vasúti személy- és áruszállításról szóló megállapodás

A mezőgazdasági termékek kereskedelméről szóló megállapodás

A megfelelőségértékelés kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás

A közbeszerzés bizonyos vonatkozásairól szóló megállapodás

A tudományos és technológiai együttműködésről szóló megállapodás.

(2) E megállapodás kezdetben hétéves időtartamra jön létre. A megállapodás határozatlan időre meghosszabbodik, kivéve, ha az Európai Közösség vagy Svájc a kezdeti időtartam lejárta előtt a másik szerződő felet ennek ellenkezőjéről értesíti. Ilyen értesítés esetén a (4) bekezdést kell alkalmazni.

(3) E megállapodást a Közösség vagy Svájc felmondhatja az e határozatról szóló értesítésnek a másik Szerződő Fél számára történő megküldésével. Ezen értesítés esetében a (4) bekezdést kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdésben említett hét megállapodás a (2) bekezdésben említett meg nem újítási értesítés, vagy a (3) bekezdésben említett felmondás kézhezvételét követő hat hónap elteltével hatályát veszti.

Kelt Luxembourgban, az ezerkilencszáz-kilencvenkilencedik év június havának huszonegyedik napján angol, dán, finn, francia, görög, holland, német, olasz, portugál, spanyol és svéd nyelven, amely nyelvi változatok mindegyike egyaránt hiteles.

I. MELLÉKLET

SZEMÉLYEK SZABAD MOZGÁSA

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Be- és kilépés

(1) A Szerződő Felek a másik Szerződő Fél állampolgárai és azok családtagjai számára a felségterületükre való belépést e melléklet 3. cikke szerint, valamint a kiküldött munkavállalók számára e melléklet 17. cikke szerint, az érvényes személyazonossági igazolvány vagy útlevél bemutatásával biztosítják.

Nem követelhető belépésre jogosító vízum, és nem írható elő azzal egyenértékű követelmény e melléklet 17. cikke szerint, kivéve azokkal a családtagokkal és kiküldött munkavállalókkal szemben, akik egyik Szerződő Félnek sem állampolgárai. Az érintett Szerződő Fél minden lehetőséget biztosít e személyeknek a szükséges vízumok beszerzésére.

(2) A Szerződő Felek a többi Szerződő Fél állampolgárai és családtagjaik számára felségterületük elhagyásának jogát e melléklet 3. cikke szerint, valamint a kiküldött munkavállalók számára e melléklet 17. cikke szerint, az érvényes személyazonossági igazolvány vagy útlevél bemutatásával biztosítják. Az érintett Szerződő Fél nem követelhet kilépési vízumot, és nem írható elő azzal egyenértékű más követelményt a többi Szerződő Fél állampolgárai számára.

A Szerződő Felek, jogszabályaiknak megfelelően olyan személyazonosító igazolványt vagy útlevelet adnak ki vagy újítanak meg, amely különösen birtokosa állampolgárságát tanúsítja.

Az útleveleknek érvényesnek kell lennie legalább az összes Szerződő Fél felségterületére és azon országokra, amelyeken keresztül az útlevel birtokosa a Szerződő Felek felségterületei között utazva áthalad. Ha az útlevel az egyetlen olyan okmány, amellyel az útlevel birtokosa jogszerűen elhagyhatja az országot, akkor az útlevel érvényességi ideje nem lehet öt évnél rövidebb.

2. cikk

Tartózkodás és gazdasági tevékenység

(1) Az átmeneti időszakra, az e megállapodás 10. cikkében és az e melléklet VII. fejezetében megállapított rendelkezések sérelme nélkül, az egyik Szerződő Fél állampolgárai a II–IV. fejezetben meghatározott eljárás szerint jogosultak a másik Szerződő Fél felségterületén tartózkodni és gazdasági tevékenységet folytatni. E jogot a tartózkodási engedély vagy a határ menti ingázók számára kiadott különleges engedély igazolja.

Bármelyik Szerződő Fél állampolgárainak joguk van a másik Szerződő Fél felségterületére lépni, vagy egy évnél rövidebb ideig tartó munkaviszony után ott maradni munkakeresés céljából és ésszerű ideig, legfeljebb azonban hat hónapig ott tartózkodni, hogy a szakmai végzettségüknek megfelelő munkalehetőségeket felmérjék, és megtegyék a megfelelő lépéseket a munkába állás érdekében. Az állás keresők ugyanarra a segítségre jogosultak az érintett Szerződő Fél felségterületén, mint amelyet ennek az államnak a munkaügyi hivatalai az állam saját állampolgárai számára biztosítanak. Az ilyen célú tartózkodás idejére az ilyen személyek kizárhatók a szociális segélyezési rendszerekből.

(2) A Szerződő Felek azon állampolgárai, akik a fogadó államban gazdasági tevékenységet nem folytatnak, és e megállapodás más rendelkezései szerint sem rendelkeznek tartózkodási joggal, jogosultak a tartózkodásra, ha megfelelnek az V. fejezetben megállapított feltételeknek. E jog igazolására tartózkodási engedélyt kell kiadni.

(3) A Szerződő Felek állampolgárainak biztosított tartózkodási vagy különleges engedélyt díjmentesen, vagy a saját állampolgárok által fizetendő díjakat, illetve illetékeket meg nem haladó összeg megfizetése ellenében kell kiállítani vagy megújítani. A Szerződő Felek megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy amennyire csak lehetséges, egyszerűsítsék az ilyen okmányok beszerzésével kapcsolatos formaszabályokat és eljárásokat.

(4) A Szerződő Felek előírhatják a másik Szerződő Fél állampolgárai számára, hogy az ország felségterületén való tartózkodásukat jelentsék be.

3. cikk

Családtagok

(1) Az a személy, akinek tartózkodási joga van és valamely Szerződő Fél állampolgára, jogosult arra, hogy a családtagjai vele éljenek. A munkavállalónak a családja számára rendelkeznie kell az adott régióban a munkavállalóknál szokásosnak tekintett lakással, de ez a rendelkezés nem vezethet a hazai munkavállalók és a másik Szerződő Fél munkavállalói közötti megkülönböztetéshez.

(2) Állampolgárságtól függetlenül a következő személyeket kell családtagnak tekinteni:

- a) a házastárs és a 21 évnél fiatalabb lemenő vagy eltartott;
- b) a felmenő ági rokonok és a házastársnak a munkavállaló által eltartott felmenő ági rokonai;
- c) diák esetében a házastárs és az eltartott gyermekei.

A Szerződő Felek elősegítik minden olyan családtag belépését, aki nem tartozik e bekezdés a), b) és c) pontja rendelkezéseinek hatálya alá, ha az ilyen személy a Szerződő Fél állampolgárának eltartottja vagy a származási országban vele közös háztartásban él.

(3) A tartózkodási engedélynek a Szerződő Fél állampolgára családtagjai számára történő kiállításához a Szerződő Felek csak az alább felsorolt okmányokat kérhetik:

- a) az okmány, amelynek alapján felségterületükre lépett;
- b) az eredeti vagy származási állam illetékes hatósága által kiadott, a rokoni kapcsolatot igazoló okmány;
- c) az eltartottak számára az eredeti vagy származási állam illetékes hatósága által kiadott okmány, amely igazolja, hogy ők az (1) bekezdésben említett személy eltartottjai, vagy a származási államban vele közös háztartásban élnek.

(4) A családtag részére kiállított tartózkodási engedély érvényességi ideje megegyezik az azon személy számára kiállított tartózkodási engedély érvényességi idejével, akitől a tartózkodási jog származtatható.

(5) A tartózkodási joggal rendelkező személy házastársa, illetve eltartott vagy 21 évnél fiatalabb gyermekei, állampolgárságuktól függetlenül, jogosultak gazdasági tevékenység folytatására.

(6) Bármelyik Szerződő Fél állampolgárának gyermekei, függetlenül attól, hogy az állampolgár folytat-e gazdasági tevékenységet a másik Szerződő Fél felségterületén, a fogadó ország állampolgáraival azonos feltételekkel vehetnek részt általános iskolai oktatásban, szakmunkás- és szakképzésben, ha e gyermekek a fogadó állam felségterületén élnek.

A Szerződő Felek támogatják azokat a kezdeményezéseket, amelyek lehetővé teszik az ilyen gyermekeknek, hogy a legjobb feltételek között folytassák a fent említett tanulmányokat.

4. cikk

A további tartózkodás joga

(1) Bármelyik Szerződő Fél állampolgárai és családtagjai jogosultak a másik Szerződő Fél területén tovább tartózkodni a gazdasági tevékenységük befejezése után.

(2) E megállapodás 16. cikke szerint, figyelembe kell venni az 1251/70/EGK rendelet (HL L 142., 1970. 24. o.)⁽¹⁾, valamint a 75/34/EGK irányelv (HL L 14., 1975. 10. o.)⁽¹⁾ rendelkezéseit.

⁽¹⁾ A megállapodás aláírásának napján hatályos rendelkezések szerint.

5. cikk

Közrend

(1) Az e megállapodás rendelkezései által biztosított jogokat csak a közrend, a közbiztonság vagy a közegészségügy sérelmére hivatkozással lehet korlátozni.

(2) E megállapodás 16. cikke szerint figyelembe kell venni a 64/221/EGK (HL 56., 1964.4.4., 850/64. o.)⁽¹⁾ 1. a 72/194/EGK (HL L 121., 1972.5.26., 32. o.)⁽¹⁾ és a 75/35/EGK (HL L 14., 1975.1.20., 14. o.)⁽¹⁾ irányelv rendelkezéseit.

II. MUNKAVÁLLALÓK

6. cikk

A tartózkodásra vonatkozó szabályok

(1) Az a munkavállaló, aki állampolgára valamely Szerződő Félnek (a továbbiakban: munkavállaló), és akit a fogadó ország munkáltatója egy évre vagy annál hosszabb időtartamra alkalmaz, a kiadás napjától számított legalább öt évig érvényes tartózkodási engedélyt kap. Az engedélyt automatikusan meg kell hosszabbítani legalább öt évre. Az első alkalommal történő megújításkor az engedély érvényességi idejét egy évnél nem rövidebb időtartamra korlátozni lehet abban az esetben, ha birtokosa akaratán kívül több mint 12 egymást követő hónapban keresztül folyamatosan munkanélküli volt.

(2) Az a munkavállaló, akit a fogadó ország valamely munkáltatója három hónapnál hosszabb, de egy évnél rövidebb időre alkalmaz, a szerződése időtartamával megegyező időtartamra kap tartózkodási engedélyt.

Annak a munkavállalónak, akit legfeljebb három hónap időtartamra alkalmaznak, nincs szüksége tartózkodási engedélyre.

(3) A tartózkodási engedélyek kiadásakor a Szerződő Felek a munkavállalótól csak a következő okmányok bemutatását követelhetik:

- a) az okmány, amelynek alapján felségterületükre lépett;
- b) szerződészerű nyilatkozat a munkáltatótól vagy a foglalkoztatás írásos megerősítése.
- (4) A tartózkodási engedély a kibocsátó állam egész felségterületére érvényes.

(5) A tartózkodás folyamatos, hat hónapnál rövidebb ideig tartó megszakítása és a hadkötelezettség teljesítése miatti távollét nem érinti a tartózkodási engedély érvényességét.

(6) Érvényes tartózkodási engedélyt nem lehet visszavonni a munkavállalótól kizárólag ezért, mert baleset vagy betegség miatti átmeneti munkaképtelensége vagy az illetékes munkaügyi hivatal által igazolt, akaratán kívül munkanélkülisége miatt nem végez munkát.

(7) A tartózkodási engedély megszerzésével kapcsolatos eljárások intézése nem akadályozhatja meg a kérelmezőt abban, hogy azonnal munkába álljon, az általa megkötött szerződés szerint.

7. cikk

Határ menti ingázó munkavállalók

(1) Határ menti ingázó munkavállaló az egyik Szerződő Fél olyan állampolgára, akinek lakóhelye az egyik Szerződő Fél felségterületén van, és aki munkavállalóként folytat tevékenységet a másik Szerződő Fél felségterületén, a lakóhelyére rendszeresen minden nap vagy legalább hetente egyszer visszatérve.

(2) A határ menti ingázóknak nincs szükségük tartózkodási engedélyre.

A munkavállalás országának illetékes hatósága mindazonáltal különleges engedélyt adhat ki a határ menti ingázó számára legalább ötéves időtartamra vagy alkalmazása időtartamára, ha az három hónapnál hosszabb és egy évnél rövidebb. Az engedélyt legalább öt évre meg kell hosszabbítani, ha a határ menti ingázó bizonyítja, hogy ténylegesen gazdasági tevékenységet folytat.

(3) A különleges engedély a kibocsátó állam teljes felségterületére érvényes.

8. cikk

A foglalkozás szabad megválasztása és a földrajzi mobilitás

(1) A munkavállalók a fogadó állam teljes felségterületén jogosultak a foglalkozás szabad megválasztására és a földrajzi mobilitásra.

(2) A foglalkozás szabad megválasztása magában foglalja a munkáltató, a munkakör vagy a foglalkozás megváltoztatását, valamint a munkavállalóból önálló vállalkozóvá válást. A földrajzi mobilitás magában foglalja a munka- és a lakóhely szabad megváltoztatását.

9. cikk

Egyenlő bánásmód

(1) Azt a munkavállalót, aki az egyik Szerződő Fél állampolgára, állampolgársága miatt nem lehet a másik Szerződő Fél felségterületén a hazai munkavállalóktól eltérő módon kezelni a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében, különösen pedig a díjazás, az elbocsátás vagy a visszahelyezés, illetve újraelkalmazás tekintetében, ha munkanélkülivé válik.

(2) A munkavállaló és az e melléklet 3. cikkében említett családtagjai ugyanazokat az adókedvezményeket és szociális juttatásokat élvezik, amelyek a hazai munkavállalókat és családtagjaikat megilletik.

(3) A munkavállaló a hazai munkavállalókkal azonos jogalapon és azonos feltételek mellett jogosult oktatásra a szakképző intézményekben, az átképző és foglalkoztatási rehabilitációs központokban.

(4) A munkához jutásról, a munkaviszonyról, a díjazásról, a foglalkoztatás egyéb feltételeiről és az elbocsátásról szóló kollektív vagy egyéni szerződés minden olyan rendelkezése, illetve minden olyan kollektív megállapodás, amely megkülönböztető feltételeket határoz meg, vagy arra lehetőséget ad olyan külföldi munkavállalókkal szemben, akik a Szerződő Felek állampolgárai, semmis.

(5) Az a munkavállaló, aki valamelyik Szerződő Fél állampolgára, és a másik Szerződő Fél felségterületén alkalmazták, egyenlő bánásmódban részesül a szakszervezeti tagság és a szakszervezeti jogok gyakorlása szempontjából, beleértve a szavazati jogot és a szakszervezetben belüli az ügyvezetői, illetve más vezető pozíció betöltésének jogát; az ilyen munkavállalót azonban ki lehet zárni a közjogi testületek vezetőségében való részvételből és közjogi tisztség betöltéséből. Ugyanakkor az ilyen munkavállaló beválasztható valamely vállalatnál a munkavállalókat képviselő testületekbe.

Ezek a rendelkezések nem érintik a fogadó állam azon jogszabályait vagy rendelkezéseit, amelyek szélesebb körű jogokat biztosítanak a másik Szerződő Fél munkavállalóinak.

(6) E melléklet 26. cikkének sérelme nélkül, az a munkavállaló, aki az egyik Szerződő Fél állampolgára, és a másik Szerződő Fél felségterületén alkalmazták, a lakhatás tekintetében, beleértve a számára szükséges lakás tulajdonjogát is, ugyanazon jogokat és előnyöket élvez, mint a hazai munkavállalók.

Az ilyen munkavállaló a fogadó ország állampolgáraival megegyező módon jogosult feliratkozni a lakásra várók listájára abban a körzetben, ahol alkalmazták, ha ilyen lista létezik, és élvez az ebből eredő előnyöket és elsőbbségi jogokat.

Amennyiben az ilyen munkavállaló családja a származási államban maradt, a családját e szempontból vele azonos régióban tartózkodónak kell tekinteni, ha a hazai munkavállalók hasonló vélelem előnyeit élvezik.

10. cikk

Közszolgálati alkalmazás

Bármely Szerződő Fél munkavállalóként gazdasági tevékenységet folytató állampolgárától megtagadható az a jog, hogy a közhatalom gyakorlásával járó, az állam vagy más közérdekű testület általános érdekei védelmére hivatott közszolgálati jogviszonyt létesítsen.

11. cikk

A foglalkoztatási szolgálatokkal kapcsolatos együttműködés

A Szerződő Felek együttműködnek az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) hálózatában, különösen a kapcsolatfelvétel, a betöltendő állások és a pályázatok összehangolása terén, valamint a munkaerőpiac helyzetére, illetve az élet- és munkafeltételekre vonatkozó információk cseréjében.

III. ÖNÁLLÓ VÁLLALKOZÓK

12. cikk

A tartózkodásra vonatkozó szabályok

(1) Bármelyik Szerződő Fél állampolgára, aki önálló vállalkozói tevékenység végzése céljából le kíván telepedni egy másik Szerződő Fél területén (a továbbiakban: önálló vállalkozó), a kiadás idejétől számított legalább öt év időtartamra érvényes tartózkodási engedélyt kap, ha az illetékes nemzeti hatóságoknál igazolja, hogy e célból telepedett le vagy kíván telepedni.

(2) A tartózkodási engedélyt legalább ötéves időtartamra automatikusan meghosszabbítják, ha az önálló vállalkozó az illetékes nemzeti hatóságoknál igazolja, hogy önálló vállalkozói gazdasági tevékenységet végez.

(3) A tartózkodási engedélyek kiállításához a Szerződő Felek az önálló vállalkozótól csak a következő okmányok bemutatását követelhetik:

a) az okmány, amelynek alapján felségterületekre lépett;

b) az (1) és (2) bekezdésben említett igazolás.

(4) A tartózkodási engedély a kibocsátó állam egész felségterületére érvényes.

(5) A tartózkodás folyamatos, hat hónapnál rövidebb ideig tartó megszakítása, és a hadkötelezettség teljesítése miatti távollét nem érinti a tartózkodási engedély érvényességét.

(6) Az érvényes tartózkodási engedély nem vonható vissza az (1) bekezdésben említett személyektől kizárólag azért, mert betegség vagy baleset miatti átmeneti munkaképtelenség következtében nem folytatnak gazdasági tevékenységet.

13. cikk

Határ menti ingázó önálló vállalkozók

(1) A határ menti ingázó önálló vállalkozó az egyik Szerződő Fél olyan állampolgára, akinek a lakóhelye az egyik Szerződő Fél felségterületén van, és aki önálló vállalkozói tevékenységet végez a másik Szerződő Fél felségterületén, a lakóhelyére naponta vagy hetente legalább egyszer rendszeresen visszatérve.

(2) A határ menti ingázó önálló vállalkozóknak nincs szükségük tartózkodási engedélyre.

Az érintett állam illetékes hatósága mindazonáltal kiadhat a határ menti ingázó önálló vállalkozó számára legalább öt évre érvényes különleges engedélyt, ha az illetékes nemzeti hatóságoknál igazolja, hogy önálló vállalkozói tevékenységet folytat, vagy kíván folytatni. Az engedélyt legalább öt évre meg kell hosszabbítani, ha a határ menti ingázó igazolja, hogy önálló vállalkozói tevékenységet folytat.

(3) A különleges engedély a kibocsátó állam teljes felségterületére érvényes.

14. cikk

A foglalkozás szabad megválasztása és a földrajzi mobilitás

(1) Az önálló munkavállalók a fogadó állam teljes felségterületén jogosultak a foglalkozás szabad megválasztására és a földrajzi mobilitásra.

(2) A foglalkozás szabad megválasztása magában foglalja a foglalkozás megváltoztatását, valamint az önálló vállalkozóból munkavállalóvá válást. A földrajzi mobilitás magában foglalja a munka- és a lakóhely szabad megváltoztatását.

15. cikk

Egyenlő bánásmód

(1) Az önálló vállalkozói tevékenység lehetősége és annak folytatása tekintetében az önálló vállalkozót nem lehet a fogadó országban a saját állampolgárokhoz biztosítottakhoz képest kevésbé kedvező bánásmódban részesíteni.

(2) E melléklet 9. cikkének rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell az e fejezetben említett önálló vállalkozókra.

16. cikk

Közhatalom gyakorlása

Az önálló vállalkozótól megtagadható az a jog, hogy a közhatalom állandó vagy időleges gyakorlásával járó tevékenységet folytasson.

IV. SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS

17. cikk

Szolgáltatást nyújtó személyek

A szolgáltatásnyújtásra tekintettel, e megállapodás 5. cikke szerint tilos:

a) a naptári évenként 90 tényleges munkanapot meg nem haladó időtartamú, a határon átnyúló szolgáltatások Szerződő Fél felségterületén történő nyújtásának mindenfajta korlátozása;

b) a belépés és a tartózkodás jogának mindenfajta korlátozása e megállapodás 5. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó alábbi személyek esetében:

- i. olyan, szolgáltatást nyújtó személyek, akik az Európai Közösség bármely tagállama vagy Svájc állampolgárai, és nem annak a Szerződő Félnek a felségterületén telepedtek le, mint ahol a szolgáltatást igénybe vevők;
- ii. szolgáltatást nyújtó személyek munkavállalói, állampolgárságtól függetlenül, akik az egyik Szerződő Fél szervezett munkaerőpiacán vannak jelen, és szolgáltatás nyújtása céljából a másik Szerződő Fél területére küldték ki őket, az 1. cikk sérelme nélkül.

18. cikk

E melléklet 17. cikkének rendelkezéseit kell alkalmazni az Európai Közösség bármely tagállamának jogszabályai szerint vagy Svájc jogszabályainak megfelelően alapított társaságokra, amelyek létesítő okirat szerinti székhelye, a központi ügyvezetés helye vagy központi üzleti telephelye valamely Szerződő Fél felségterületén van.

19. cikk

Az a szolgáltatást nyújtó személy, aki szolgáltatás nyújtására jogosult, vagy akit arra felhatalmaztak, átmenetileg folytathatja tevékenységét a szolgáltatásnyújtás államában, az ilyen állam által a saját állampolgárai számára előírt feltételekkel azonos feltételek mellett, e melléklet, valamint a II. és III. melléklet rendelkezéseinek megfelelően.

20. cikk

(1) Az e melléklet 17. cikkének b) pontjában említett olyan személyeknek, akiknek joguk van szolgáltatás nyújtására, 90 napos vagy annál rövidebb tartózkodási időre nincs szükségük tartózkodási engedélyre. Az ilyen tartózkodásra az 1. cikkben említett okmányok jogosítanak, amelyek alapján az érintett állam felségterületére beléptek.

(2) Az e melléklet 17. cikkének b) pontjában említett olyan személyek, akik szolgáltatás nyújtására 90 napnál hosszabb időszakra jogosultak, vagy akiket erre felhatalmaztak, e jog igazolására a szolgáltatásnyújtással megegyező időtartamra tartózkodási engedélyt kapnak.

(3) A tartózkodás joga Svájc és az Európai Közösség érintett tagállamának egész felségterületére érvényes.

(4) A tartózkodási engedélyek kiállításakor a Szerződő Felek az e melléklet 17. cikkének b) pontjában említett személyektől csak az alábbiakat követelhetik:

a) az okmány, amelynek alapján felségterületükre léptek;

b) annak igazolása, hogy szolgáltatást nyújtanak, vagy kívánnak nyújtani.

21. cikk

(1) Az e melléklet 17. cikke a) pontjának hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtásának teljes időtartama, függetlenül attól, hogy a teljesítés folyamatos-e, vagy egymást követő időszakból áll, nem haladhatja meg a naptári évenkénti 90 tényleges munkanapot.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem érintik a szolgáltatást nyújtó személynek a szolgáltatás igénybevevőjével szemben fennálló garanciális, illetve *vis maior* esetére vonatkozó kötelezettségei teljesítését.

22. cikk

(1) E melléklet 17. és 19. cikkének rendelkezései nem vonatkoznak a Szerződő Fél felségterületén közhatalom gyakorlását magában foglaló tevékenység még alkalmankénti folytatására sem.

(2) E melléklet 17. és 19. cikkének rendelkezései, és az azok alapján elfogadott intézkedések nem zárják ki a szolgáltatás nyújtása érdekében kiküldött munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeit meghatározó jogszabályok, rendeletek és közigazgatási rendelkezések alkalmazhatóságát. E megállapodás 16. cikke szerint, figyelembe kell venni a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK irányelv (HL L 18., 1997.1.21., 1. o.)⁽¹⁾ rendelkezéseit.

(3) E melléklet 17. cikkének a) pontjának és 19. cikkének rendelkezései nem érintik az e megállapodás hatálybalépésekor bármely Szerződő Fél jogában hatályos, az alábbi területekre vonatkozó jogi és közigazgatási előírásokat:

i. a munkaközvetítő és -kölcsonzó irodák tevékenysége;

ii. az olyan pénzügyi szolgáltatások, amely a Szerződő Fél területén a szolgáltatás nyújtása előzetes engedélyhez kötött, és a szolgáltató felett a Szerződő Fél illetékes hatóságai prudenciális felügyeletet gyakorolnak.

(4) E melléklet 17. cikke a) pontjának és 19. cikkének rendelkezései nem érintik a Szerződő Felek legfeljebb 90 tényleges munkanapra, feltétlen közérdekből igényelt szolgáltatás nyújtására vonatkozó jogi és közigazgatási előírásokat.

⁽¹⁾ A megállapodás aláírásának napján hatályos rendelkezések szerint.

23. cikk

Szolgáltatást igénybe vevő személyek

(1) A szolgáltatást igénybe vevő személynek e megállapodás 5. cikkének (3) bekezdése értelmében nincs szüksége tartózkodási engedélyre a három hónapot meg nem haladó tartózkodáshoz. Három hónapot meghaladó időtartam esetén a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a szolgáltatás időtartamával megegyező időtartamú tartózkodási engedélyt kell kiállítani. E tartózkodás ideje alatt az ilyen személy a szociális segélyezési rendszerekből kizárható.

(2) A tartózkodási engedély a kibocsátó állam egész felségterületére érvényes.

V. GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGET NEM FOLYTATÓ SZEMÉLYEK

24. cikk

A tartózkodásra vonatkozó szabályok

(1) Az a személy, aki az egyik Szerződő Fél állampolgára, nem folytat gazdasági tevékenységet a tartózkodási helye szerinti államban, és e megállapodás egyéb rendelkezései szerint nincs tartózkodási joga, legalább öt évre érvényes tartózkodási engedélyt kap, ha az illetékes nemzeti hatóságok számára igazolja, hogy rendelkezik saját maga és a családtagjai számára az alábbiakkal:

- a) elegendő pénzeszköz ahhoz, hogy a tartózkodásuk ideje alatt ne kelljen szociális segélyt igényelni;
- b) minden kockázat esetére szóló betegségbiztosítási fedezet ⁽¹⁾.

A Szerződő Felek, amennyiben szükségesnek tartják, a tartózkodás második évének végén előírhatják a tartózkodási engedély újraérvényesíttetését.

(2) A pénzeszközöket akkor kell elegendőnek tekinteni, ha meghaladják azt az összeget, amely alatt a fogadó állam állampolgárai, tekintettel saját, illetve családjuk helyzetére, szociális juttatásokat igényelhetnek. Ha ez a feltétel nem alkalmazható, a kérelmező pénzeszközeit akkor kell elegendőnek tekinteni, ha azok meghaladják a fogadó állam által folyósított minimális társadalombiztosítási nyugdíj szintjét.

(3) A valamelyik Szerződő Fél területén egy évnél rövidebb ideig munkát vállaló személyek ott tartózkodhatnak, ha az e cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek eleget tesznek. A munkanélküli-segélyt, amelyre a nemzeti jogszabályok szerint, szükség esetén a II. melléklet rendelkezéseivel kiegészítve, jogosultak, pénzeszköznek kell tekinteni e cikk (1) bekezdésének a) pontja és (2) bekezdése alkalmazásában.

⁽¹⁾ Svájcban azon személyek esetében, akik nem Svájcot választják állandó lakhelyüknek, a betegségbiztosításnak tartalmaznia kell baleset és anyaság esetére szóló fedezetet is.

(4) Az e megállapodás bármely rendelkezése alapján a másik Szerződő Fél területén tartózkodási engedéllyel nem rendelkező diák számára egy év időtartamra vagy amennyiben a képzés tovább tart, annak időtartamára tartózkodási engedélyt kell kibocsátani, feltéve, hogy az illetékes hatóság előtt nyilatkozattal vagy saját választása szerint legalább azzal egyenértékű módon igazolja, hogy elegendő pénzeszközzel rendelkezik annak biztosítására, hogy sem ő, sem házastársa, sem eltartott gyermekei a tartózkodásuk alatt nem igényelnek semmilyen szociális segélyt a fogadó államban; ez azonban csak akkor érvényes, ha fő tevékenységeként egy jóváhagyott intézmény szakképzési programjára beiratkozott, valamint rendelkezik minden kockázat esetére szóló betegségbiztosítási fedezettel. E megállapodás nem szabályozza az e cikk tárgykörébe tartozó, diákoknak nyújtott szakképzési vagy megélhetési támogatás igénybevételének lehetőségét.

(5) A tartózkodási engedélyt automatikusan legalább öt évre meghosszabbítják, ha a diák a jogosultság feltételeinek továbbra is megfelel. A tartózkodási engedélyeket évente hosszabbítják meg a hátralevő képzési idővel megegyező időtartamra.

(6) A tartózkodás folyamatos, hat hónapnál rövidebb ideig tartó megszakítása, és a hadkötelezettség teljesítése miatti távollét nem érinti a tartózkodási engedély érvényességét.

(7) A tartózkodási engedély a kibocsátó állam egész felségterületére érvényes.

(8) A tartózkodás joga addig áll fenn, amíg annak kedvezményezettje megfelel az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek.

VI. INGATLAN VÁSÁRLÁSA

25. cikk

(1) Bármely Szerződő Fél tartózkodásra jogosult állampolgárai, akiknek állandó lakhelyük a fogadó államban van, ingatlan vásárlása tekintetében ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fogadó állam állampolgárai. A nemzeti előírásoknak megfelelően, bármikor állandó lakóhelyet létesíthetnek a fogadó államban, foglalkoztatásuk időtartamára való tekintet nélkül. A fogadó állam elhagyása nem vonja maga után az ilyen tulajdon elidegenítésének kötelezettségét.

(2) Bármelyik Szerződő Fél tartózkodásra jogosult, a fogadó államban állandó lakhellyel nem rendelkező állampolgárai a gazdasági tevékenységükhöz szükséges ingatlan vásárlása tekintetében ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fogadó állam állampolgárai. A fogadó állam elhagyása nem vonja maga után az ilyen tulajdon elidegenítésének kötelezettségét. Az ilyen személy második lakás vagy nyaraló vásárlására is engedélyt kaphat. E megállapodás nem érinti a tőkebefektetésre, illetve az ingatlanfejlesztésre és a lakásépítésre vonatkozó szabályokat.

(3) A gazdasági tevékenységükhöz szükséges és második lakás céljára szolgáló ingatlan vásárlása tekintetében a határ menti ingázók ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fogadó állam állampolgárai. A fogadó állam elhagyása nem vonja maga után az ilyen tulajdon elidegenítésének kötelezettségét. A határ menti ingázó nyaraló vásárlására is engedélyt kaphat. E megállapodás nem érinti a tőkebefektetésre, illetve az ingatlanfejlesztésre és a lakásépítésre vonatkozó szabályokat.

VII. ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK ÉS A MEGÁLLAPODÁS
TOVÁBBFEJLESZTÉSE

26. cikk

Általános rendelkezések

(1) Amennyiben az e megállapodás 10. cikkében meghatározott mennyiségi korlátozásokat alkalmazzák, az e fejezetben foglalt rendelkezések értelemszerűen kiegészítik az e melléklet más rendelkezéseit, vagy azok helyébe lépnek.

(2) Amennyiben az e megállapodás 10. cikkében meghatározott mennyiségi korlátozásokat alkalmazzák, a gazdasági tevékenység folytatása a tartózkodási és/vagy munkavállalási engedély kiadásának a függvénye.

27. cikk

A munkavállalók tartózkodására vonatkozó szabályok

(1) Az egy évnél rövidebb időtartamra szóló munkaszerződéssel rendelkező munkavállalók tartózkodási engedélyt legfeljebb 12 hónapra hosszabbítják meg, ha a munkavállaló igazolja az illetékes nemzeti hatóságok számára, hogy gazdasági tevékenységet folytathat. Új tartózkodási engedélyt állítanak ki, ha a munkavállaló igazolja, hogy gazdasági tevékenységet folytathat, és az e megállapodás 10. cikkében meghatározott kvóta még nem merült ki. E melléklet 24. cikkének megfelelően, a munkavállalót nem lehet két munkaszerződés megkötése között az ország elhagyására kötelezni.

(2) Az e megállapodás 10. cikkének (2) bekezdésében említett időtartam alatt a Szerződő Fél előírhatja írásos szerződés vagy szerződéstervezet bemutatását az első tartózkodási engedély kiadását megelőzően.

(3) a) Azok a személyek, akik korábban a fogadó állam területén legalább 30 hónapig határozott időtartamú munkaviszonyban álltak, automatikusan korlátlan időre jogosultak munkát vállalni⁽¹⁾. Nem tagadható meg e jog azon az alapon, hogy a biztosítandó tartózkodási engedélyk száma kimerült.

⁽¹⁾ Az ilyen személyekre nem vonatkozik a szervezett munkaerőpiacon jelen lévő munkavállalók számára biztosított elsőbbség, illetve valamely meghatározott ágazatban vagy helyen a díjazási és foglalkoztatási feltételek betartásának ellenőrzése.

b) Azok a személyek, akik korábban a fogadó állam területén a megelőző 15 évben összesen legalább 50 hónapig időnőmunkát végeztek, és nem felelnek meg a tartózkodási engedélyre való jogosultság feltételeinek a fenti a) pont rendelkezéseinek megfelelően, automatikusan korlátlan időre jogosultak munkát vállalni.

28. cikk

Határ menti ingázó munkavállalók

(1) A határ menti ingázó munkavállaló valamely Szerződő Fél olyan állampolgára, akinek a szokásos tartózkodási helye Svájc vagy annak szomszédos államai határövezeteiben van, és aki egy másik Szerződő Fél határövezetében munkavállalóként folytat tevékenységet, állandó lakóhelyére mindennap vagy legalább hetente egyszer rendszeresen visszatérve. E megállapodás alkalmazásában határövezetek a Svájc és szomszédai között létrejött, a határövezetekben való mozgásról szóló megállapodásokban meghatározott övezetek.

(2) A különleges engedély a kibocsátó állam határövezetein belül érvényes.

29. cikk

A munkavállalók visszatérési joga

(1) Az a munkavállaló, aki e megállapodás hatálybalépésének napján legalább egy évre érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezett, és aki akkor elhagyta a befogadó országot, a kiutazásától számított hat éven belül jogosult arra, hogy az új tartózkodási engedélyk kvótájának felosztásakor kedvezményes elbírálásban részesüljön, ha igazolja, hogy gazdasági tevékenységet folytathat.

(2) A határ menti ingázó előző, hároméves, megszakítás nélküli munkaviszonya végétől számított hat éven belül, fizetési és munkakörülményeire figyelemmel, jogosult új különleges engedélyre, amennyiben a megállapodás hatálybalépését követő két évben munkát vállal, ha igazolja az illetékes nemzeti hatóságoknak, hogy gazdasági tevékenységet folytathat.

(3) Azok a fiatalok, akik a 21. életévük betöltése előtt legalább öt évig valamely Szerződő Fél területén tartózkodtak, majd azt elhagyták, négy éven belül jogosultak oda visszatérni, és gazdasági tevékenységet folytatni.

30. cikk

A munkavállalók foglalkozásának szabad megválasztása és földrajzi mobilitása

(1) Az egy évnél rövidebb időre érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkező munkavállalók a munka megkezdését követő tizenkét hónapig jogosultak foglalkozásuk szabad megválasztására és a földrajzi mobilitásra. A munkavállalókból önálló vállalkozóvá válás e megállapodás 10. cikke rendelkezéseinek figyelembevételével lehetséges.

(2) A határ menti ingázó munkavállalóknak kiadott különleges engedélyek feljogosítják birtokosukat a foglalkozásuk szabad megválasztásra és a földrajzi mobilitásra Svájc és annak szomszédos államai valamennyi határövezetében.

31. cikk

Az önálló vállalkozók tartózkodására vonatkozó szabályok

Valamely Szerződő Fél a másik Szerződő Fél felségterületén önálló vállalkozói tevékenység folytatása céljából letelepedni kívánó állampolgára (a továbbiakban: önálló vállalkozó) hat hónap időtartamra érvényes tartózkodási engedélyt kap. Az önálló vállalkozó legalább öt évre érvényes tartózkodási engedélyt kap, ha a hat hónapos időszak vége előtt igazolja az illetékes nemzeti hatóságok számára, hogy önálló vállalkozói tevékenységet folytat. Amennyiben szükséges, a hat hónapos időtartamot legfeljebb további két hónappal meg lehet hosszabbítani, amennyiben reális esély van rá, hogy az önálló vállalkozó az önálló vállalkozói tevékenységet igazolni tudja.

32. cikk

Határ menti ingázó önálló vállalkozók

(1) A határ menti ingázó önálló vállalkozó valamely Szerződő Fél olyan állampolgára, akinek a szokásos tartózkodási helye Svájc vagy annak szomszédos államai határövezeteiben van, és aki önálló vállalkozói tevékenységet folytat a másik Szerződő Fél határövezeteiben, állandó lakóhelyére mindennap, vagy legalább hetente egyszer rendszeresen visszatérve. E megállapodás alkalmazásában határövezetek a Svájc vagy az annak szomszédos államai között létrejött, a határövezetekben való mozgásról szóló megállapodásokban meghatározott övezetek.

(2) Valamely Szerződő Fél állampolgára, aki határ menti ingázó önálló vállalkozói minőségében Svájc vagy annak szomszédos államai határövezeteiben önálló vállalkozói tevékenységet kíván folytatni, ideiglenes, hat hónapos különleges engedélyt kap. Az önálló vállalkozó legalább ötéves időtartamra kap különleges engedélyt, ha a hat hónapos időszak lejárta előtt igazolja az illetékes nemzeti hatóságok számára, hogy önálló vállalkozói tevékenységet folytat. Amennyiben szükséges, a hat

hónapos időtartamot legfeljebb további két hónappal meg lehet hosszabbítani, amennyiben reális esély van rá, hogy az önálló vállalkozó az önálló vállalkozói tevékenységet igazolni tudja.

(3) A különleges engedélyek a kibocsátó állam határövezetein belül érvényesek.

33. cikk

Az önálló vállalkozók visszatérési joga

(1) Az az önálló vállalkozó, aki legalább öt évre érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezett, és elhagyta a fogadó országot, a kiutazásától számított hat éven belül új tartózkodási engedélyre jogosult, ha a befogadó országban megszakítás nélkül három évig dolgozott, továbbá igazolja az illetékes nemzeti hatóságok számára, hogy gazdasági tevékenységet folytathat.

(2) A határ menti ingázó önálló vállalkozó az előző, megszakítás nélküli négyéves tevékenysége befejezésétől számított hat éven belül jogosult új különleges engedélyre, ha igazolja az illetékes nemzeti hatóságoknak, hogy gazdasági tevékenységet folytathat.

(3) Azok a fiatalok, akik a 21. életévük betöltése előtt legalább öt évig valamely Szerződő Fél területén tartózkodtak, majd azt elhagyták, négy éven belül jogosultak oda visszatérni, és gazdasági tevékenységet folytatni.

34. cikk

Az önálló vállalkozók foglalkozásának szabad megválasztása és földrajzi mobilitása

A határ menti ingázó önálló vállalkozóknak kiadott különleges engedélyek feljogosítják birtokosukat a foglalkozásuk szabad megválasztására és a földrajzi mobilitásra Svájc vagy annak szomszédos államai határövezeteiben. Az ideiglenes hat hónapos tartózkodási engedélyek (határ menti ingázó önálló vállalkozók esetében a különleges engedélyek) csak a földrajzi mobilitás jogát biztosítják.

JEGYZŐKÖNYV A DÁNIAI MÁSODIK LAKÁSINGATLANRÓL

„A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek a Dániában történő ingatlanvagyon-szerzésről szóló 1. jegyzőkönyvét a svájci állampolgárok Dániában történő második lakásingatlan-szerzésére vonatkozóan e megállapodásra is alkalmazni kell.”

AZ AALAND-SZIGETEKRE VONATKOZÓ JEGYZŐKÖNYV

„A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy a Finnország Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló okmányoknak az Aaland-szigetekre vonatkozó 2. jegyzőkönyvét e megállapodásra is alkalmazni kell.”

ZÁRÓOKMÁNY

Egyrésztől

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,

A HOLLAND KIRÁLYSÁG,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,

A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,

A FINN KIRÁLYSÁG,

A SVÉD KIRÁLYSÁG,

NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA,

és

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG

meghatalmazottai,

és

A SVÁJCI ÁLLAMSZÖVETSÉG

meghatalmazottai,

ezerkilencszázkilencvenkilenc június havának huszonegyedik napján Luxembourgban az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás aláírása érdekében tartott ülésen az alábbi, e záróokmányhoz csatolt együttes nyilatkozatokat fogadták el:

- A szolgáltatások általános liberalizációjáról szóló együttes nyilatkozat,
- Az Európai Közösségek Svájcban honos intézményei korábbi alkalmazottainak öregségi nyugdíjáról szóló együttes nyilatkozat,
- A megállapodás alkalmazásáról szóló együttes nyilatkozat,
- A további tárgyalásokról szóló együttes nyilatkozat.

Tudomásul vették továbbá az e záróokmányhoz csatolt következő nyilatkozatokat:

- Svájc nyilatkozata a megállapodás megújításáról,
- Svájc nyilatkozata a migrációs és menekültpolitikáról,
- Svájc nyilatkozata az építészeklevelek elismeréséről,
- Az Európai Közösség és tagállamai nyilatkozata az I. melléklet 1. és 17. cikkéről,
- Nyilatkozat a bizottságokban való svájci részvételről.

Kelt Luxembourgban, az ezerkilencszázkilencvenkilencedik év június havának huszonegyedik napján.

EGYÜTTES NYILATKOZAT
a szolgáltatások általános liberalizációjáról

A Szerződő Felek vállalják, hogy a közösségi vívmányok alapján a lehető leghamarabb tárgyalásokat kezdenek a szolgáltatások általános liberalizációjáról.

EGYÜTTES NYILATKOZAT
az európai közösségek svájcban honos intézményei korábbi munkavállalóinak öregségi nyugdíjáról

Az Európai Közösségek Bizottsága és Svájc vállalják, hogy megfelelő megoldást keresnek az Európai Közösségek Svájcban honos intézményei korábbi munkavállalóinak öregségi nyugdíja kettős adóztatásának problémájára.

EGYÜTTES NYILATKOZAT
a megállapodás alkalmazásáról

A Szerződő Felek megteszik a közösségi vívmányoknak a másik Szerződő Fél állampolgáira való alkalmazásához szükséges intézkedéseket a köztük megkötött megállapodásnak megfelelően.

EGYÜTTES NYILATKOZAT
a további tárgyalásokról

Az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség kinyilvánítják azon szándékukat, hogy tárgyalásokat kezdeményeznek olyan közös érdekű területeken, mint az 1972. évi szabadkereskedelmi megállapodás 2. jegyzőkönyvének frissítése és Svájc részvétele egyes közösségi oktatási, ifjúsági, média-, statisztikai és környezeti programokban. E tárgyalásokat elő kell készíteni, amint a folyamatban lévő kétoldalú tárgyalások befejeződnek.

SVÁJC NYILATKOZATA
a megállapodás megújításáról

Svájc kijelenti, hogy az alkalmazandó belső eljárásai alapján a megállapodás hetedik évében határoz annak megújításáról.

SVÁJC NYILATKOZATA
a migrációs és menekültpolitikáról

Svájc újjólal megerősíti szándékát az Európai Unióval és tagállamaival való együttműködés megerősítésére a migrációs és menekültpolitika területén. Ezért Svájc részt kíván venni az Európai Unió menedékjog iránti kérelmeket koordináló rendszerében, és javasolja, hogy kezdjenek tárgyalásokat egy egyezmény megkötésére, hasonlóan a dublini egyezményhez (az 1990. június 15-én Dublinban aláírt egyezmény az Európai Közösségek valamely tagállamában benyújtott menedékjog iránti kérelem elbírálásáért felelős állam meghatározásáról).

SVÁJC NYILATKOZATA
az építészoklevelek elismeréséről

Svájc javasolni fogja a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás vegyes bizottságának, amint az létrejön, hogy a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás III. mellékletébe vegye fel a svájci szakfőiskolák által kiadott építészokleveleket, az 1986. június 10-i 85/384/EGK irányelv rendelkezéseinek megfelelően.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG ÉS TAGÁLLAMAI NYILATKOZATA**az I. melléklet 1. és 17. cikkéről**

Az Európai Közösség és tagállamai kijelentik, hogy a megállapodás I. mellékletének 1. és 17. cikke nem érinti a közösségi vívmányokat a határon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatban az olyan munkavállalók kiküldése feltételeinek tekintetében, akik harmadik ország állampolgárai.

NYILATKOZAT**A bizottságokban való svájci részvételről**

A Tanács egyetért azzal, hogy Svájc képviselői megfigyelőként részt vegyenek az alábbi bizottságok és szakértői munkacsoportok ülésein, amennyiben az ülések tárgya Svájcot érinti:

- Kutatási programok bizottságai, beleértve a tudományos és műszaki kutatási bizottságot (CREST),
- migráns munkavállalók szociális biztonságával foglalkozó igazgatási bizottsága,
- a felsőfokú oklevelek kölcsönös elismerésével foglalkozó koordináló csoport,
- a légi útvonalakkal és a légiközlekedési versenyszabályok alkalmazásával foglalkozó tanácsadó bizottságok.

Svájc képviselői szavazáskor nem lehetnek jelen a bizottságok ülésein.

Amennyiben más bizottságok e megállapodások hatálya alá tartozó olyan területekkel foglalkoznak, melyek tekintetében Svájc elfogadta vagy a közösségi vívmányokat vagy az azzal egyenértékű intézkedéseket, a Bizottság az EGT Megállapodás 100. cikkében meghatározott módon svájci szakértőkkel konzultál.
